

Verksamhetsplan 2018-2019

I Ur och Skur Mullekojan förskolan

Mulle, Vitsippan, Blåsippan, Snödroppen och Tussilagon

I Ur och Skur Mullekojan
Vinggatan 30
128 36 Skarpnäck
08-605 80 82
www.iurochskurmullekojan.se

Innehållsförteckning

Inledning	2
Vision	2
Styrdokument	2
I Ur och Skur	2
Friluftsförbundets barnverksamheter	3
I Ur och Skur mål.....	4
Prioriterade I Ur och Skur mål för 2018 – 2019	5
Grön flagg	6
Grön flagg mål för 2018 - 2019.....	6
Normer och värden.....	7
Plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	7
Främjande insatser	7
Förebyggande åtgärder	8
Utveckling och lärande	9
Språk.....	9
Matematik	9
Teknik.....	9
Skapande	10
Barns inflytande.....	10
Förskola och hem.....	10
Övergång och samverkan	12
Uppföljning, utvärdering och utveckling.....	12
Källor och vidare läsning	13

Inledning

I Ur och Skur Mullekojan är ett personalkooperativ som bedriver förskola, skola och fritidsverksamhet. Vi finns i Skarpnäck, Stockholm. Våra lokaler är belägna på bottenvåningen i ett flerfamiljshus och alldeles bakom huset finns den skog som för oss är hemmaskogen. Där bedriver vi huvuddelen av vår verksamhet.

Förskolan startades 1990, var då kommunal men ombildades 1994 till ett personalkooperativ. Vid starten hade förskolan 16 barn och fyra ledare. Förskolan har vuxit genom åren och har numera 53 barn uppdelade på fem avdelningar och tolv ledare. De äldsta barnen, Mulle, har numera sin hemvist i skolans lokaler. Läsåret 2018 – 2019 har vi valt att bilda en ny avdelning för de nya barn som börjar, Tussilagon. I och med detta har vi kunnat minska antalet barn i samtliga grupper.

Kooperativet är en ekonomisk förening som har en styrelse med ledamöter från förskolan, skolan och fritidshemmet samt förskolechef/rektor. Förskolan leds av en förskolechef/rektor som även har det övergripande ansvaret för det pedagogiska arbetet. Varje avdelning bildar ett arbetslag som leds av en förskollärare/pedagogisk ledare. En pedagogisk ledare bildar tillsammans med förskolechef/rektor förskolans ledningsgrupp.

Vision

Vår vision är att vara vårdnadshavares självklara val av förskola i Skarpnäck. Vi vill vara den I Ur och Skurförskola som ger barnen den bästa starten på sitt livslånga lärande. Alla barn och vårdnadshavare på I Ur och Skur Mullekojan ska känna sig välkomna och ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter i förskolan oavsett vilka vi är.

Styrdokument

Våra styrdokument är:

- Skollagen (SFS 2010:800)
- *Läroplan för förskolan. Lpfö 98. Reviderad 2016* (Skolverket 2017)
- *Stockholms stads förskoleprogram – Framtidens förskola* (Stockholms stad 2013)
- I Ur och Skurs mål och riktlinjer (se Friluftsförämjandet 2016. *I Ur och Skur. Grundbok från Friluftsförämjandet*)
- *I Ur och Skur Mullekojans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Läsår 2018 – 2019.*

I Ur och Skur

Vi bedriver verksamheten enligt Friluftsförämjandets I Ur och Skurpedagogik. I Ur och Skur är en del av Friluftsförämjandet. I Ur och Skur är ”upplevelsebaserat lärande för en mer hållbar livsstil i praktiken” (Friluftsförämjandet 2016, s. 6).

I Ur och Skurs verksamhet startades år 1985, av två ledare på Lidingö som ville utveckla Friluftsförämjandets barnverksamhet på sin förskola. I Ur och Skurverksamheten omfattar numera ca 220 förskolor, dagbarnvårdare, skolor och fritidshem utspridda i vårt avlånga land.

Då vi är en I Ur och Skur förskola så har vi genom avtal med Friluftsförbundet åtagit oss att bedriva en högkvalitativ verksamhet med engagerade och utbildade ledare. Det innebär också att vi verkar för att ledare och familjer på förskolan ska vara medlemmar i Friluftsförbundet.

Inom I Ur och Skur är vi ledare:

- Medupptäckare
- Medagerande
- Medupplevande
- Medundersökande

Detta innebär att vi med ett lekfullt förhållningssätt upptäcker naturen tillsammans med barnen. Vi känner, smakar, luktar, tittar och lyssnar. Vi upplever, leker och lär tillsammans. Ledarens intresse smittar av sig och leder till motivation att lära mer. Vi lägger grunden för barnens livslånga lärande genom vistelse i naturen. Ledaren är närvarande och aktiv.

Vi ger barnen möjlighet att på ett lustfyllt sätt få uppleva med alla sina sinnen och utvecklas i den spännande miljö som naturen erbjuder. Inläring i en autentisk miljö med alla sinnen ger en mer beständig kunskap, vi lär för livet! Vi planerar dagen så att omsorg, fostran och lärande bildar en helhet.

(Friluftsförbundet 2016)

Friluftsförbundets barnverksamheter

En viktig del av vår verksamhet är Skogsknopp, Skogsknytte och Skogsmulle som är en del av Friluftsförbundets barnverksamhet. På vintern bedriver vi Skrinna och Lagge, skridsko- och skidskola, för de äldre förskolebarnen. På I Ur och Skur Mullekojan har vi även Frö för de allra yngsta.

Frö 1 år. Det är ett äventyr i sig att få ge sig ut med ryggsäck i skogsglantan.

Skogsknopp 2 år. Skogsknopparna träffas i naturens snubbelvärld tillsammans med ledare. Vi känner på mossan, spelar på pinnar, sjunger sånger och ramsor. Regelbundenhet ger trygghet i en organiserad verksamhet med trygga ledare.

Skogsknytte 3-4 år. Skogsknyttarna leker, sjunger och blir vänner med småkrypen i den närmsta skogsdungen. De lär sig om det som lever och växer samt att vara aktsamma om naturen. Måltidsstunden ger gemenskap och sagostunden ger närhet och trygghet.

SKOGSKNYTTE
FRILUFTSFRÄMJANDET

Skogsmulle 5-6 år. I Skogsmulle går barnen ut i skogen med ledare och kompisar för att undersöka, upptäcka, leka och lära om natur, miljö och friluftsliv. Ibland träffar de Skogsmulle, barnens vän och fantasifigur, som kommer för att leka, sjunga och berätta om naturen.

SKOGSMULLE
FRILUFTSFRÄMJANDET

Skrinna 4-6 år. I skridskoskolan lär sig barnen att åka skridskor med hjälp av roliga lekar och sånger. De lär sig snabbt att behärska sina skridskor, att åka framåt, åka bakåt, att svänga och stanna.

BARNSKRIDSKO
FRILUFTSFRÄMJANDET

Lagge 4-6 år. I Skidskolan får barnen lära sig att åka i backar och spår. Genom lekfulla övningar på längdskidor lär sig barnen behärska sina skidor, svänga och glida. Vi leker fram teknik och säkerhet.

BARNSKIDOR
FRILUFTSFRÄMJANDET

Laxe 4-6 år. På Laxe får barnen forska i och kring vatten. Genom lek lär sig barnen om livet i vattnet och får kunskap om vattensäkerhet.

(Friluftsförbundet 2016)

I Ur och Skur mål

Målen för I Ur och Skurverksamheten utgår från Läroplanen (Skolverket 2017) och beskrivs i I Ur och Skurs grundbok:

Verksamheten ska sträva efter att varje barn

- *utvecklar intresse för och kunskaper om naturen samt utvecklar en naturkänsla.*
- *utvecklar kunskap om en hållbar livsstil.*
- *utvecklar kunskap om och praktiskt handlande efter allemansrätten.*
- *får stöd och stimulans i hela sin utveckling genom vistelse i naturen.*
- *får möjlighet till rörelse och gemenskap på ett lustfyllt sätt i naturen.*
- *får utveckla grunden till ett livslångt intresse för friluftsliv.*

(Friluftsförbundet 2016)

Verksamheten i I Ur och Skur kan beskrivas med en modell i form av en cirkel indelad i sektorer med barnet i fokus. Upplevelsebaserat lärande används i arbetet med cirkelns sektorer. Alla delar är lika viktiga, men kan ta olika mycket tid i anspråk.

(Friluftsförämjandet 2016)

Varje läsår väljer vi ut prioriterade mål utifrån cirkelns sektorer – ett par områden som vi väljer att lägga extra fokus på baserat på de behov och önskemål som har kommit fram efter utvärdering och avstämning av verksamheten.

Prioriterade I Ur och Skur mål för 2018 – 2019

Föräldrasamverkan

Vi vill utveckla vår föräldrasamverkan. Nu när vi är uppdelade i flera olika avdelningar som spenderar dagarna i olika skogsområden, och förskolechefen har sin hemvist nere i skolans lokaler, så är det av största vikt att vi är noga med att föräldrarna får korrekt information och att de vet vem de ska vända sig till när de har några frågor. Vi vill även skapa ett förväntansdokument där vi dels beskriver vad vårdnadshavare kan förvänta sig från oss och dels vad vi förväntar oss av dem som vårdnadshavare.

Vi vill skapa möjligheter för vårdnadshavarna att få en inblick i verksamheten samt en möjlighet att engagera sig i densamma. Detta genom att bjuda in till föräldrautbildningskvällar där vi beskriver och presenterar delar av I Ur och Skur verksamheten och även genom att bjuda in till fixardagar då vi gemensamt målar, snickrar och gör fint för att barnen ska ha så bra dagar som möjligt på förskolan.

Barnet i fokus

Vi vill sätta fokus på barnen och lära oss mer om hur vi kan agera för att skapa de bästa förutsättningar för alla barn att lyckas i förskolan. Vi kommer att lära oss mer om Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar genom en webbaserad utbildning via Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).

Vi kommer även att lägga tid på att observera och kartlägga leken och kommunikationen under början av läsåret för att veta hur och var vi bör lägga vårt fokus i den sociala samvaron mellan barnen. Detta arbete konkretiseras och följs upp i *Planen mot diskriminering och kränkande behandling*.

Grön flagg

För oss är det självklart att alla har ett ansvar för vår gemensamma miljö, både vår närmiljö och den globala. Redan från barnens första kontakt med skogen visar vi på nyfikenhet, men även respekt inför allt liv i vår närhet. Allt eftersom barnens erfarenhetsvärld utvecklas ökar utmaningen i naturen. Från att känna trygghet och trivsel, till att kunna uppträda på ett adekvat sätt och bli miljömedveten. I detta arbete är vi ledare stora förebilder.

Vi är en Grön Flaggcertifierad förskola, detta innebär att vi har tagit ett medvetet beslut att prioritera vårt arbete för en hållbar utveckling. Barnen är delaktiga i arbetet genom att de bildar ett miljöråd tillsammans med några ledare.

Grön flagg mål för 2018 - 2019

Varje läsår väljer vi några prioriterade mål utifrån de områden som Grön Flagg erbjuder. Konkreta mål för temat sätts upp, arbetet genomförs och utvärderas av oss, men också av Stiftelsen Håll Sverige Rent som står bakom utmärkelsen Grön Flagg. Under läsåret 2018 – 2019 har vi valt att arbeta med följande mål:

Skräp och avfall – skräp och återvinning

Vi vill utveckla och utöka sopsorteringen, återvinningen och återanvändningen på förskolan. När vi är ute i skogen händer det ganska ofta att vi hittar skräp. Barnen är experter på att upptäcka det som inte hör hemma i skogen och vi brukar ofta hjälpas åt att plocka upp skräpet. Vi skulle vilja fundera vidare kring skräpet tillsammans med barnen. Hur kan vi göra för att uppmana andra att inte slänga skräp i skogen? Vad händer med skräpet som inte tas om hand? Vad händer med det skräp som hamnar i soppåsen eller sopsorteringen? Är det möjligt för oss att återanvända mer av det material som annars skulle ha hamnat i soporna?

I pedagoggruppen har vi noterat att vi vuxna skulle kunna bli bättre på att sortera vårt avfall. Vi har funderat över hur vi kan förbättra sopsorteringen, och därmed bidra till en ökad materialåtervinning, utan att det blir alltför krångligt i vardagen med barnen. Arbetet med skräp och återvinning följs upp i Grön flagg rapporten.

Djur och natur – nedbrytning och kretslopp

Vi vill fokusera på nedbrytare, nedbrytningsprocesser och kretslopp i vårt närområde. Vi är en I Ur och Skur förskola och spenderar mycket tid ute i skogen. Där har vi möjlighet att följa med i årstidernas växlingar och studera några av skogens djur på nära håll över tid. Något som barnen gärna återkommer till är att leta efter daggmaskar eller gråsuggor i marken eller under stockar och stenar. Vi vill tillsammans med barnen lära oss mer om dessa skogshjältar och tänker att vi genom dem även kan lära oss mer om exempelvis lövets kretslopp.

Vi har en kompost på förskolan. Den har varit vilande ett tag då vi numera har möjlighet att sortera ut matavfallet genom den vanliga sopsorteringen. Vi har trots allt pratat om att vi skulle vilja starta upp komposten igen för att även på detta sätt kunna följa nedbrytningsprocesser och kretslopp. Arbetet med nedbrytare och kretslopp följs upp i Grön flaggrapporten.

Global samverkan - Barnkonventionen

Vi vill uppmärksamma barnkonventionen på olika sätt, dels genom att skapa en förståelse kring barns situation på en global nivå och dels genom att konkret fokusera på de frågor som är viktiga i barnens gemensamma vardag.

Alla barn bör ha fått kännedom om att det finns en barnkonvention och vad den innebär, med hänsyn tagen till barnets ålder och mognad. Vi vill skapa en förståelse för barns situation i ett globalt perspektiv och skapa förutsättningar för att under kommande läsår anordna någon form av insamling för barn i världen som behöver hjälp och stöd.

Vi vill utgå från barnkonventionen för att tillsammans diskutera med barnen kring behov och önskemål, rättigheter och skyldigheter och hur vi kan ta hänsyn till allas rättigheter i en social samvaro där vi behöver dela på utrymme, resurser och uppmärksamhet. Arbetet med Barnkonventionen konkretiseras och följs upp, både genom Grön flagg och genom *I Ur och Skur Mullekojans plan mot diskriminering och kränkande behandling*.

Normer och värden

Förskolan vilar på demokratins grund... Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.
(Skolverket 2017).

Vi vuxna är viktiga förebilder för barnens förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i vårt demokratiska samhälle. "Alla barn... har rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering" (Diskrimineringsombudsmannen 2017). Förskolan ska därför arbeta med främjande och förebyggande insatser för att motverka diskriminering och främja allas lika möjligheter.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Varje år upprättar vi en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen utgår från en kartläggning av verksamheten som visar på vilka åtgärder vi behöver vidta för att säkerställa en trygg miljö för alla.

Främjande insatser

Vi vill, genom vårt sätt att agera och vara tillsammans med barnen, utveckla deras självkänsla, sociala kompetens och empatiska förmåga. Vi pedagoger är medupptäckande, medundersökande, medupplevande och medagerande med barnen. Det innebär att vi är

delaktiga tillsammans med barnen och försöker fånga upp de tillfällen som ges i vardagen. Vi är närvarande i lek och aktivitet för att kunna vägleda barnen i det sociala samspelet.

Förebyggande åtgärder

Under läsåret 2018 – 2019 kommer vi att arbeta med följande mål, hämtade från Barnkonventionen samt *Läroplan för förskolan, Lpfö, reviderad 2016*:

Barnkonventionen

- 2) *Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.*
- 6) *Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.*
- 7) *Varje barn har rätt till ett eget namn.*
- 12) *Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.*
- 13) *Varje barn har rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter.*
- 23) *Ett barn med funktionsnedsättning har rätt till hjälp att delta på lika villkor.*
- 30) *Ett barn som tillhör en minoritet har rätt till sitt språk.*
- 31) *Varje barn har rätt till lek, vila och fritid.*

(Unicef, <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten#short> [2018-10-21])

Läroplan för förskolan, Lpfö 98, reviderad 2016

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- *öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar,*
- *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,*
- *sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
- *förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.*

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- *utvecklar sin identitet och känner trygghet i den,*
  - *utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga,*
  - *känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer,*
  - *utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler,*
  - *utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv,*
- och*
- *som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.*

(Skolverket, <https://www.skolverket.se/publikationer?id=2442> [2018-10-21])

För beslut om åtgärder, utvärdering och uppföljning i detta arbete, se vidare i *Ur och Skur Mullekojans plan mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2018 – 2019*.

Utveckling och lärande

Förskolan är starten på det livslånga lärandet. Där tar barnet de första stegen mot att bli en egen, alltmer självständig individ med egna intressen och förmågor.

Förskolan ska utgå från att varje barn är kompetent, nyfiskt, aktivt, kreativt och med lust att lära.

(Stockholms stad 2013)

Språk

Vi är språkliga förebilder för barnen och använder språket som ett viktigt verktyg i verksamheten. Vår dagliga, enskilda kontakt och samtal med varje barn på förskolan har stor betydelse för oss. Att vi är medupptäckande och medagerande med barnen i deras aktiviteter gör att vi finns tillgängliga för barnen för att sätta ord på och tillsammans reflektera kring det som vi ser och upplever. Vid konflikter stödjer och uppmuntrar vi barnen till att sätta ord på sina känslor och få en förståelse för andras känslor, intentioner och behov.

Språket befästs och berikas även genom sånger, rim och ramsor, sagor och berättelser; dels i samband med samlingar och olika aktiviteter, och dels som något som alltid finns nära till hands när andan faller på. Oavsett om vi befinner oss inomhus eller utomhus ser vi till att böcker finns att tillgå.

Vi uppmärksammar alla barns modersmål genom att ramsa, sjunga eller räkna på respektive språk. Vi använder även teckenstöd, i kombination med sång och ramsor och som stöd i kommunikation och samtal.

Matematik

I de dagliga rutinerna strävar vi medvetet efter att benämna och träna lägesord, färger och former. Vi ger barnen rika möjligheter att utveckla sin matematiska förmåga genom att sortera, räkna och jämföra. Vi jämför pinnars längd och tjocklek. Vi upplever hur det känns att bära tunga stenar i jämförelse med lätta fågelfjädrar. Vi kanar från ett högt berg och en låg kulle. Vi stannar upp och reflekterar kring likheter och olikheter vi finner i naturen tillsammans med barnen. Vi benämner sambanden i naturen och samtalar kring de fysikaliska fenomen och kemiska processer som vi möter i vår vardag.

Vi använder oss av aktiviteter där vi på ett lekfullt sätt tränar exempelvis lägesord, längder, vikter, storlekar och talföljder. Vi sjunger och gör ramsor med siffror, antal, storlek, tid och rum. Vi parar ihop siffror och antal, räknar hur många vi är och hur många som saknas.

Teknik

Teknik finns alltid närvarande i vår verksamhet. Vi pratar om och uppmärksammar barnen på olika tekniker som vi använder oss av, till exempel när vi åker skidor eller skridskor, när vi packar våra ryggsäckar eller när vi klär på oss våra kläder. Vi reflekterar kring hur det fungerar när vi klipper med sax, målar med olika verktyg eller tänder en lampa. Hur fungerar det när ett galonspänne sitter fast, vad är det som får vagnen eller andra hjul att snurra och vad är det som sker när vi gungar på grenen?

Barnen får uppleva och träna på grundläggande friluftsteknik. Detta innebär bland annat att de får tälja med potatisskalare, och senare kniv, eller bygga och konstruera med hjälp av naturmaterial och rep/snöre.

Skapande

Barnets förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former ska uppmuntras, utvecklas och integreras i förskolans alla områden.

(Stockholms stad 2013)

Vi ger barnen möjlighet att uppleva och utöva olika estetiska uttrycksformer under sin tid på förskolan. Vi skapar med olika material såväl inne som ute, gärna med naturmaterial från närområdet och med hjälp av varierande tekniker. Vi ger barnen olika upplevelser av musik, rörelse, sång och drama, till exempel genom att vi sjunger och spelar tillsammans, dansar, gymnastiserar eller dramatiserar berättelser med hjälp av konkreta material och inbjuder barnen till att vara delaktiga i berättande och gestaltning.

Barns inflytande

Vi värderar barnens inflytande högt; därför är vi lyhörda inför barnens åsikter, intressen och viljor, samt arbetar aktivt för att varje barn utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed ha möjlighet att påverka sin situation. Genom att vara närvarande och lyhörda kan vi stödja och uppmuntra varje enskilt barn att ge uttryck för sina känslor, intentioner och upplevelser; och samtidigt utveckla en förståelse för andras.

Genom att vara medupplevande och medundersökande pedagoger fångar vi och tar tillvara på det som barnen visar intresse för här och nu. Med hjälp av pedagogisk dokumentation försöker vi tolka vad varje enskilt barn vill utforska för att därigenom utmana barnets lärande vidare.

Förskola och hem

Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen.

(Skolverket 2017, s. 13.)

Inskolningar genomförs i ett aktivt samarbete med vårdnadshavarna. Inskolningen inleds med att en pedagog gör ett kort hembesök innan barn och vårdnadshavare tillsammans kommer till förskolan för första gången. Vi räknar med att inskolningen tar ca två veckor men är flexibla utifrån varje enskild situation. Efter att barnet har gått en tid på förskolan bjuder vi in vårdnadshavaren/ vårdnadshavarna till ett uppföljningssamtal av inskolningen. Därefter bjuder vi in till utvecklingssamtal en gång per läsår (samt uppföljningssamtal vid behov). Då samtalar vi kring hur vi på bästa sätt kan tillgodose barnets behov och stödja barnet i dess utveckling. Vid behov, eller vid önskemål från vårdnadshavare, har vi naturligtvis tätare kontakt. Om vi har barn i behov av särskilt stöd så arbetar vi extra mycket med samtal med

vårdnadshavarna. Vi upprättar en handlingsplan och söker vid behov extra medel, allt för att kunna stötta barnet så mycket som möjligt.

Vi bjuder in till föräldramöte två gånger per läsår då vi informerar och samtalar kring viktiga ämnen som rör den aktuella barngruppen. I samband med föräldramötet väljs representanter till Föräldrarådet som träffas regelbundet tillsammans med förskolechef/rektor för att samtala om övergripande frågor kring förskolan och dess verksamhet.

Föräldrautbildning genomförs en till två gånger per läsår. Detta är ett samarbete med skolan där vår målsättning är att skapa en större tydlighet över samarbetet mellan förskolan och skolan, knyta samman vår pedagogik med forskning och visa hur vi arbetar med olika ämnesområden utifrån barn/elevgrupp och styrdokument, t.ex. hur matematik och teknik fungerar i förskolan till årskurs 5

I Ur och Skur Mullekojans plan mot diskriminering och kränkande behandling tillhandahålls vårdnadshavarna via hemsidan och på informationstavlan i förskolans hall. Vårdnadshavare har möjlighet att inkomma med frågor och kommentarer.

Varje avdelning skriver veckobrev där vi genom text och bild förmedlar vad vi gör på förskolan, vad barnen är intresserade av och vad vi lägger extra fokus på för tillfället. Veckobreven är ett sätt att göra vårdnadshavarna mer delaktiga i verksamheten och att möjliggöra samtal mellan vårdnadshavare och barn utifrån det som händer på förskolan. Förskolechef/rektor skriver varje vecka ett rektorsbrev till samtliga vårdnadshavare med mer övergripande information för förskolan och skolan. Inför varje läsårsstart skickar vi även ut ett kalendarium med viktiga datum och händelser. All information, så som veckobrev, rektorsbrev och kalendarium mailas ut till alla vårdnadshavare samt sätts upp på förskolans anslagstavla.

Andra samverkansformer som vi erbjuder är gemensamma aktiviteter så som:

- Upptaktsfest. Ett gemensamt kalas för att fira det nya läsåret för skola som förskola.
- Mullekojans födelsedag. En eftermiddag där vi bjuder in till aktiviteter och samvaro i skogen.
- Luciafirande. En förmiddag då vi bjuder in vårdnadshavarna att lyssna till barnens Luciatåg.
- Skräpplockardagen. En dag då vi bjuder in vårdnadshavarna att hjälpa oss att plocka skräp i skogen.
- Alby friluftsgård. En familjedag då hela förskolan åker till Alby friluftsgård i Tyresö, där vi förhoppningsvis träffar Mulle och hans vänner och umgås.
- Mullemiddag. En kväll då de blivande skolbarnen tackas av. Efter avtackningen får vårdnadshavarna gå hem medan barn och pedagoger stannar kvar för middag och dans.
- Sommaravslutning. En eftermiddag i skolskogen med sånger, avtackning av femteklassare och rektorstal.
- En lördag per termin ordnar vi fixardagar där vårdnadshavare bjuds in för att delta och hjälpa till med allehanda sysslor för att förbättra lärmiljön för barn/elever.

Övergång och samverkan

När det börjar bli dags för barnet att gå över från förskola till skola och fritidshem är det viktigt att denna övergång sker utifrån barnets bästa. Vårdnadshavaren/vårdnadshavarna bjuds in till ett avslutningssamtal och barnen tackas av i samband med Mullemiddagen då de blivande skolbarnen, deras vårdnadshavare och förskolans pedagoger är inbjudna. Förskolans pedagoger lämnar över barnets pärm och läser upp en personlig hälsning till varje barn.

Under läsåret 2018 – 2019 har vi haft möjlighet att använda lokaler i skolan som hemvist för de barn som går sista året på förskolan, Mullarna. Detta innebär att barnen successivt kan slussas in i skolans värld. Under hösten spenderar Mullarna den mesta av tiden i skogen och samarbetar med Vitsippan. Efter hand som det blir kallare ute kommer Mullarna att vistas mer och mer i sina rum nere på skolan och under våren ha gemensamma aktiviteter tillsammans med förskoleklassen och personalen på fritidshemmet. Under senare delen av hösten bjuder vi in de blivande skolbarnens vårdnadshavare till en informationskväll på skolan. Efter att förskolan har haft sin sommaravslutning (som sker i juni) så flyttar barnen helt och hållet över till skolan/fritids tillsammans med ansvarig pedagog.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Vi arbetar med kvalitetssäkring löpande under året med hjälp av egna framtagna frågeställningar. Avstämning sker 3 gånger per läsår, men dokumentet ska vara till hjälp under respektive avdelnings planeringsmöten. Kvalitetssäkringen utgår från de framtagna målen för läsåret. Ytterligare sätt att kvalitetssäkra vår verksamhet är att arbeta medvetet med reflektion och utvärdering. Vi kommer att följa upp innehållet i verksamhetsplanen på bland annat följande sätt:

- Planeringsdagar. Fyra dagar per läsår, fördelat på två dagar per termin. Dagarna används till verksamhetsplanering, reflektion, utvärdering samt organisatoriska frågor.
- APT/Ledarmöten. Två tillfällen i månaden, varav ett är gemensamt med skolan. Dessa möten används till allt från pedagogiska och organisatoriska frågor till kompetensutveckling. Vid behov sätter vi in ett extra metodmöte på kvällstid för att kunna arbeta mer fokuserat med ett enskilt ämne.
- Avdelningsmöten. Vi turas om att planera avdelningsvis under veckan. Då reflekterar ledarna över dagsläget i grupperna, tittar på eventuella förändringar i arbetssätt utifrån dagsläget samt följer upp och planerar verksamheten den närmsta tiden framåt.
- Pedagogiska möten. Varje måndag. Varannan vecka träffas förskollärarna för att gemensamt diskutera, följa upp och utveckla pågående arbete, kommande teman/projekt samt föra fram till ledningsgrupp/förskolechef/rektor eventuella utbildnings- och utvecklingsbehov. Den andra veckan är tiden avsatt för de arbetsgrupper som finns på förskolan.

- Portfolio. Portfolio finns på Mullekojan för varje enskilt barn. Det är en pärm där material samlas som synliggör barnets utveckling och lärande. Det är ett material som följer barnet från att det börjar på förskolan tills att det går vidare till skolans värld.
- Barnintervjuer, observationer och samtal. Vi använder oss av dessa metoder för att skaffa oss så mycket kunskap som möjligt om barnet och gruppen. Denna kunskap ligger till grund i det pedagogiska arbetet, vid planering och utvärdering.
- Yttre utvärderare. Stiftelsen Håll Sverige Rent utvärderar vårt arbete med barnen kring vår Grön Flaggcertifiering och avgör om vi får behålla vår utmärkelse.
- I Ur och Skur Mullekojans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Utvärderingen sker genom kontinuerliga observationer. Respektive avdelning diskuterar vad som framkommit i lek och samvaro på sin avdelningsplanering. Avdelningarnas observationer lyfts i samband med APT/ledarmöten där Planen är en stående punkt på dagordningen.
- Gemensamma aktiviteter. Vi utvärderar gemensamma aktiviteter genom att fylla i utvärderingen i ateljén. På nästkommande APT utvärderas och analyseras aktiviteten gemensamt för eventuella förändringar inför nästa aktivitet/år. Alla utvärderingar/analyser sparas i pärmen för utvärderingar.

Tillsammans med övriga I Ur och Skurförskolor i Stockholm Sydöst ingår vi i ett nätverk för att utbyta tankar och erfarenheter kring I Ur och Skurförskolans verksamhetsområden. Nätverksansvariga inbjuder till nätverksträffar då vi möts och diskuterar utifrån olika ämnen och får en möjlighet att inspireras av de olika förskolornas lärmiljöer. Vi deltar även i träffar och utbildningstillfällen som arrangeras för barnledare inom Friluftsförbundet och för I Ur och Skurförskolor runt om i landet. Detta är tillfällen som bidrar till att utveckla vår verksamhet på olika sätt och ger oss lust och inspiration i arbetet med barnen på Mullekojan.

Källor och vidare läsning

- Diskrimineringsombudsmannen 2017. *Nya bestämmelser för förskolan och skolan – fyra steg och sju diskrimineringsgrunder*. <http://www.do.se/globalassets/stodmaterial/nya-bestammelser-for-forskola-skola.pdf> [2017-09-10]
- Friluftsförbundet 2016. *I Ur och Skur. Grundbok från Friluftsförbundet*.
- Grön flagg. Håll Sverige Rent. <http://beta.gf.hsr.se/> [2017-09-10]
- I Ur och Skur. Friluftsförbundet. www.friluftsförbundet.se/detta-gor-vi/forskolor-och-skolor/i-ur-och-skur/ [2017-09-10]
- *I Ur och Skur Mullekojans plan mot diskriminering och kränkande behandling*. Läsår 2017 – 2018. www.iurochskurmullekojan.se [2017-09-10]
- SFS 2010:800. *Skollagen*. Stockholm. Utbildningsdepartementet.
- Skolverket 2017. *Läroplan för förskolan. Lpfö 98. Reviderad 2016*. Mölntycke: Elanders Sverige AB.
- Stockholms stad 2013. *Stockholms stads förskoleprogram – Framtidens förskola*. Utbildningsförvaltningen. <http://www.stockholm.se/OmStockholm/Politik-och-demokrati/Stadsovergripande-styrdokument/> [2017-09-10]